



Верховний
Суд

ОЦІНКА ТА ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАПОДІЯНОЇ ВЕДЕННЯМ АГРЕСИВНОЇ ВІЙНИ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ ПРОТИ УКРАЇНИ процесуальні аспекти

Ольга Ступак

Суддя Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду

Міжнародна науково-практична конференція

19 серпня 2022 року

м. Київ

ФАЗИ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ та співвідношення із ПРАВОВИМИ РЕЖИМАМИ

Із 20 лютого 2014 року тривають силові дії РФ (перша фаза збройної агресії, яка почалась із тимчасової окупації Кримського півострова). Такі дії є актами збройної агресії відповідно до пунктів «а», «b», «с», «d» та «g» статті 3 Резолюції 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї ООН «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 року.

У квітні 2014 року розпочалася друга фаза збройної агресії РФ проти України, коли контрольовані, керовані і фінансовані спецслужбами РФ озброєні бандитські формування проголосили створення «Донецької народної республіки» (7 квітня 2014 року) та «Луганської народної республіки» (27 квітня 2014 року) (абзац п'ятий пункту 1 Заяви).

Указом в. о. Президента України від 14 квітня 2014 року Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» оголошено про початок Антитерористичної операції (АТО).

ФАЗИ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ та співвідношення із ПРАВОВИМИ РЕЖИМАМИ

27 серпня 2014 року третя фаза збройної агресії РФ розпочалася масовим вторгненням на територію Донецької та Луганської областей регулярних підрозділів Збройних сил РФ (абзац чотирнадцятий пункту 1 Заяви).

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 січня 2015 року № 47-р «Про встановлення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації» з метою координації дій державних органів, спрямованих на забезпечення захисту населення, територій та майна, функціонування єдиної державної системи цивільного захисту для подолання наслідків надзвичайної ситуації державного рівня соціального та воєнного характеру, яку спричинили загострення ситуації на деяких територіях України, загроза вчинення терористичних актів, та відповідно до статей 13 і 14 Кодексу цивільного захисту України **установлено режим надзвичайної ситуації в Донецькій та Луганській областях.**

Постановою від 21 квітня 2015 року № 337-VIII затверджено заяву Верховної Ради України «Про відсіч збройній агресії Російської Федерації та подолання її наслідків» (далі - Заява)). Верховна Рада України визнала РФ державою-агресором (абзац шостий затвердженого постановою від 27 січня 2015 року № 129-VIII Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором).

ФАЗИ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ та співвідношення із ПРАВОВИМИ РЕЖИМАМИ

Постановою від 21 квітня 2015 року № 337-VIII затверджено заяву Верховної Ради України «Про відсіч збройній агресії Російської Федерації та подолання її наслідків» (далі - Заява)). Верховна Рада України визнала РФ державою-агресором (абзац шостий затвердженого постановою від 27 січня 2015 року № 129-VIII Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором).

Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» (набрав чинності 24 лютого 2018 року). Цей закон визначив державну політику України щодо тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, а також про проведення на сході України операції Об'єднаних сил (ООС).

30 квітня 2018 року президент України підписав Указ «Про затвердження рішення РНБО „Про широкомасштабну антитерористичну операцію на території Донецької та Луганської областей“», яким вів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони. Глава держави також підписав **наказ верховного головнокомандувача ЗСУ** «Про початок операції об'єднаних сил із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації на території Донецької та Луганської областей».

Згідно з наказом, з 14:00 30 квітня 2018 року, розпочато операцію об'єднаних сил (ООС) відповідно до плану операції об'єднаних сил.

ФАЗИ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ та співвідношення із ПРАВОВИМИ РЕЖИМАМИ

24 лютого 2022 року розпочалася та триває ще одна фаза збройної агресії РФ проти України - повномасштабне вторгнення агресора на нашу суверенну територію. У цей день Україна розірвала з РФ дипломатичні відносини.

Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 на всій території України із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року введено **воєнний стан**.

Законом України «Про правовий режим воєнного стану» у статті першій визначено, що воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

ПИТАННЯ ЮРИСДИКЦІЇ та визначення ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Під час вирішення судами справ про відшкодування шкоди, завданої збройною агресією, **першочергове значення має визначення держави, відповідальної за шкоду.**

Згідно з ЄКПЛ держава-учасниця несе відповідальність лише за власні дії чи бездіяльність щодо виконання негативних і позитивних (матеріальних, процесуальних) обов'язків із гарантування конвенційних прав кожному, хто перебуває під її юрисдикцією. Якщо держава поширювала свою юрисдикцію на відповідну територію, де сталося стверджуване порушення права, то обставини (факти) невиконання чи неналежного виконання державою у конкретній ситуації певного з наведених обов'язків для притягнення її до відповідальності на підставі Конвенції та протоколів до неї треба чітко встановити.

Наявність територіальної юрисдикції в міжнародно визнаних кордонах далеко не завжди збігається з відповідальністю держави в межах цих кордонів.

Практика ЄСПЛ з цього питання: справи *«Лоїзиду проти Туреччини» (Loizidou v. Turkey)*, *«Аль-Скеїні та інші проти Сполученого Королівства» (Al-Skeini and Others v. the United Kingdom)*, *«Катан та інші проти Молдови та Росії»*, *«Кіпр проти Туреччини»*.

ПИТАННЯ ЮРИСДИКЦІЇ та визначення ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Критерієм, який розмежовує відповідальності держав-учасниць за події(дії) на певній території, яка не завжди збігається із міжнародно визнаними кордонами, є факт здійснення конкретною державою своєї юрисдикції на певній території в сенсі ст. 1 Конвенції, на якій, за твердженням позивача (заявника), відбулося порушення.

Практика ЄСПЛ підтверджує, що за загальним правилом юрисдикція держави за змістом ст. 1 Конвенції є переважно територіальною.

Підстави здійснення державою-стороною Конвенції юрисдикції поза її територіальними межами (як-от дії органів держав-сторін Конвенції, вчинені (або які призводять до наслідків) поза їхньою територією) є винятковими і вимагають спеціального обґрунтування в конкретних обставинах кожної справи.

Одна із таких виняткових підстав, за якої може виникнути питання щодо юрисдикції держави-сторони Конвенції поза її територіальними межами, – фактичне здійснення нею контролю над іноземною територією (*ratione loci*).

Питання визначення юрисдикції держави за принципом «ефективного контролю» над конкретною територією, постає у спорах, пов'язаних зі збройними конфліктами, тобто під час таких конфліктів, чи після припинення бойових дій.

ПИТАННЯ ЮРИСДИКЦІЇ та визначення ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

У рішенні ЄСПЛ щодо прийнятності заяви у справі *«Україна проти Росії (щодо Криму)»*, констатовано, що РФ здійснює ефективний контроль над Автономною Республікою Крим з 27 лютого 2014 року, тоді як Україна можливість здійснювати свою юрисдикцію на цій території втратила.

Якщо суд встановить, що Україна здійснювала юрисдикцію на певній території в момент, коли відбувалися події, з якими позивач (заявник) пов'язує свою вимогу, тоді потрібно встановити, чи належно наша держава виконала свої конвенційні обов'язки. Якщо неналежно, то в такому разі потрібно встановити, який обов'язок вона порушила – негативний (наприклад, силами держави заподіяння смерті людині або знищення, пошкодження приватного майна) чи позитивний обов'язок (створення державою належних компенсаційних механізмів, проведення об'єктивного й ефективного розслідування незалежним органом порушень відповідних прав тощо).

Відшкодування майнової та моральної шкоди, заподіяної внаслідок тимчасової окупації держави Україна, юридичним особам, громадським об'єднанням, громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, у повному обсязі покладається на РФ як на державу, що здійснює окупацію (частини п'ята та дев'ята статті 5 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України»).

ВІДСТУП УКРАЇНИ ВІД ОКРЕМИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

- Постановою Верховної Ради України від 21.05.2015 № 462-VIII (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/462-19#Text>) було схвалено Заяву Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод» на період до повного припинення збройної агресії Російської Федерації, а саме до моменту виведення усіх незаконних збройних формувань, керованих, контрольованих і фінансованих Російською Федерацією, російських окупаційних військ, їх військової техніки з території України, відновлення повного контролю України за державним кордоном України, відновлення конституційного ладу та порядку на окупованій території України.

СУДОВА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ

Великою Палатою Верховного Суду було розглянуто три справи обговорюваної категорії, в яких фактично викладена правові орієнтири вирішення справ цієї категорії:

1) про відшкодування державою Україна завданої терористичним актом майнової шкоди (у розмірі реальної вартості майна) через пошкодження об'єкта комерційної нерухомості на підконтрольній Україні території в м. Маріуполі (постанова ВП ВС від 4 вересня 2019 року у справі № 265/6582/16-ц, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86310215>);

2) про відшкодування майнової шкоди, завданої підприємству внаслідок викрадення належного товариству обладнання на підконтрольній Україні території, де проводилась АТО (постанова ВП ВС від 22 вересня 2020 року у справі № 910/378/19, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92270718>);

3) про відшкодування державою Україна моральної шкоди, завданої через смерть матері, що настала внаслідок терористичного акту на тимчасово окупованій території України, де проводилась АТО (постанова ВП ВС від 12 травня 2022 року у справі № 635/6172/17, провадження № 14-167цс20, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104728593>).

СУДОВА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ

Постанова ВП ВС від 12 травня 2022 року у справі № 635/6172/17, провадження № 14-167цс20
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/104728593> .

На тимчасово окупованій території України в Донецькій області у 2015 році загинула жінка. Обставини її загибелі достеменно не відомі. Причиною смерті були множинні вибухові травми тіла внаслідок бойових дій. Син загиблої звернувся у 2017 році з позовом до України про відшкодування моральної шкоди, завданої смертю матері внаслідок терористичного акту. Стверджував, що вже з огляду на сам факт такої її загибелі Україна зобов'язана відшкодувати моральну шкоду.

Ключові питання справи полягали в тому, щоб установити, чи перебувала мати позивача під юрисдикцією України в сенсі ст. 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та чи порушила наша держава певні її обов'язки з тих, які впливають із права на життя. Суди першої та апеляційної інстанцій жодного з цих питань не вирішили. Але вважали, що саме Україна відповідальна за завдання позивачеві моральної шкоди. Тому частково задовольнили позов, хоча й у меншому розмірі, ніж той, про який просив позивач.

СУДОВА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ

Постанова ВП ВС від 12 травня 2022 року у справі № 635/6172/17, провадження № 14-167цс20

Суди встановили, що територія, на якій загинула мати позивача, була на той час тимчасово окупованою. ВП ВС зауважила, що Україна не контролювала цю частину її території настільки, щоб запобігти загибелі матері позивача, навіть якби вона могла та мала це зробити. Тобто наша держава не здійснювала там юрисдикцію в момент трагічної події.

Навіть якщо припустити, що в цей момент Україна могла здійснювати елементи її влади на окремих територіях селища Красний Партизан (тобто якщо вона мала там обмежену юрисдикцію), то позивач не вказував і не доводив, що нашій державі було чи мало бути відомо про загрози для життя його матері, а також те, що до її загибелі відповідач міг вжити, але не вжив заходів, які б усунули ризик саме для її життя на непідконтрольній уряду України території. Тому за обставин цієї справи немає підстав для відповідальності нашої держави за неналежне виконання позитивного матеріального обов'язку щодо гарантування права на життя.

Позивач не стверджував, що смерть його матері була наслідком порушення Україною негативного обов'язку з гарантування права на життя (обов'язку не порушувати таке право). Крім того, не мав аргументів про порушення державою позитивного процесуального обов'язку з проведення об'єктивного й ефективного розслідування факту загибелі матері.

З огляду на все це ВП ВС скасувала рішення судів і відмовила в задоволенні позову.

СУДОВА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ

Постанова ВП ВС від 12 травня 2022 року у справі № 635/6172/17, провадження № 14-167цс20

Самі по собі факти загибелі людей **на підконтрольній уряду України території**, тобто на тій, на якій він здійснює юрисдикцію в сенсі ст. 1 Конвенції (зокрема, у межах державного кордону в періоди проведення АТО, операції Об'єднаних сил), не означають автоматичного порушення гарантій права на життя за ст. 2 Конвенції. Тим більше не означає такого автоматичного порушення і загибель людей **на території, яку держава в межах її кордонів із незалежних від неї причин не контролює** (тобто на тій, на якій вона не здійснює юрисдикцію в сенсі ст. 1 Конвенції). Аналогічно не є підставою для покладення на державу відповідальності за Конвенцією самі по собі факти порушення в межах кордонів України (зокрема, і в періоди проведення АТО, операції Об'єднаних сил) громадського порядку, миру, знищення чи пошкодження майна, створення загрози безпеці людей унаслідок вибухів, обстрілів тощо, у тому числі з боку осіб, які не діяли як агенти цієї держави.

Велика Палата ВС констатувала, що держава не несе майнової відповідальності перед потерпілими за всі злочини, які залишилися нерозкритими. Разом із тим стягнення з України відшкодування (компенсації) за порушення нею прав і свобод згідно з Конвенцією можливе. Проте лише за протиправні дії чи бездіяльність саме України, тобто за невиконання (неналежне виконання) її негативних і позитивних (матеріальних, процесуальних) обов'язків із гарантування конвенційних прав кожному, хто перебуває під юрисдикцією саме нашої держави.

СУДОВА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ

Постанова ВП ВС від 12 травня 2022 року у справі № 635/6172/17, провадження № 14-167цс20

Для того щоб задовольнити позов про відшкодування Україною шкоди (майнової, моральної), завданої терористичними актами в періоді проведення АТО, операції Об'єднаних сил, суди мають установити порушення нашою державою конкретного її обов'язку за Конвенцією. А для цього повинні з'ясувати:

а) підстави позову (обставини, якими обґрунтована позовна вимога);

б) чи мала Україна в сенсі ст. 1 Конвенції юрисдикцію щодо гарантування прав і свобод на тій території, на якій, за твердженням позивача, відбулося порушення;

в) якщо мала юрисдикцію, то чи виконала свої конвенційні обов'язки з такого гарантування на відповідній території (якщо мало місце невиконання або неналежне виконання конкретного обов'язку, то в чому воно полягало, якими були наслідки цього та причинно-наслідковий зв'язок між ними і невиконанням або неналежним виконанням відповідного обов'язку);

г) чи є підтвердження всіх цих фактів (належні, допустимі, достовірні та достатні докази).

У разі встановлення факту порушення державою позитивних обов'язків розробити компенсаційні механізми за неправомірне втручання у певне право чи провести об'єктивне й ефективне розслідування незалежним органом факту такого неправомірного втручання це відшкодування буде суттєво меншим, ніж за порушення державою негативного обов'язку не втручатися безпідставно у вказане право людини, яка перебувала під державним контролем.

ЩОДО СУДОВОГО ІМУНІТЕТУ РФ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ДЕРЖАВОЮ-АГРЕСОРОМ

Постанова КЦС ВС від 14 квітня 2022 року у справі № 308/9708/19:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/104086064>

Верховний Суд дійшов висновку, що РФ, вчинивши неспровокований та повномасштабний акт збройної агресії проти Української держави, численні акти геноциду Українського народу, не вправі надалі посилатися на свій судовий імунітет, заперечуючи тим самим юрисдикцію судів України на розгляд та вирішення справ про відшкодування шкоди, завданої такими актами агресії фізичній особі–громадянину України.

Верховний Суд виходив із того, що названа країна-агресор діяла не у межах свого суверенного права на самооборону, навпаки віроломно порушила усі суверенні права України, діючи на її території, а тому безумовно надалі не користується у такій категорії справ своїм судовим імунітетом.

Таким чином, починаючи з 2014 року, немає необхідності в направленні до посольства РФ в Україні запитів щодо згоди РФ бути відповідачем у справах про відшкодування шкоди у зв'язку з вчиненням РФ збройної агресії проти України й ігноруванням нею суверенітету та територіальної цілісності Української держави. А з 24 лютого 2022 року таке надсилання неможливе ще й з огляду на розірвання дипломатичних відносин України з РФ.

ЩОДО СУДОВОГО ІМУНІТЕТУ РФ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ДЕРЖАВОЮ-АГРЕСОРОМ

Постанова КЦС ВС від 14 квітня 2022 року у справі № 308/9708/19.

КЦС ВС, ураховуючи положення міжнародного права, оцінюючи наявність підстав для обмеження судового імунітету країни-агресора внаслідок завдання фізичної шкоди особі або збитків майну, так званий «деліктний виняток» (англ. «tort exception»), сформулював такий висновок:

умовами, необхідними для застосування «деліктного винятку», є:

- 1) принцип територіальності: місце дії/бездіяльності має бути на території держави суду;
- 2) присутність автора дії/бездіяльності на території держави суду в момент вчинення дії/бездіяльності (агента чи посадової особи іноземної держави);
- 3) дія/бездіяльність ймовірно може бути привласнена державі;
- 4) відповідальність за дії/бездіяльність передбачена положеннями законодавства держави суду;
- 5) завдання смерті, фізичної шкоди особі, збитків майну чи його втрата;
- 6) причинно-наслідковий зв'язок між діями/бездіяльністю і завданням смерті, фізичної шкоди особі або збитків майну чи його втратою.

ЩОДО СУДОВОГО ІМУНІТЕТУ РФ У СПРАВАХ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ ДЕРЖАВОЮ-АГРЕСОРОМ

КЦС ВС з посиланням на міжнародно-правові акти і рішення ЄСПЛ, Міжнародного суду ООН розширив правові висновки у постановах від 18.05.2022 у справах:

- №428/11673/19, провадження № 61-8291св21, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104635313>,
- № 760/17232/20-ц, провадження № 61-15925св21, <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104635312>.

Підтримання юрисдикційного імунітету Російської Федерації позбавить позивача ефективного доступу до суду для захисту своїх прав, що є несумісним з положеннями пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Судовий імунітет Російської Федерації не застосовується з огляду на звичаєве міжнародне право, кодифіковане в Конвенції ООН про юрисдикційні імунітети держав та їх власності (2004). Підтримання імунітету Російської Федерації є несумісним із міжнародно-правовими зобов'язаннями України в сфері боротьби з тероризмом.

Судовий імунітет Російської Федерації не підлягає застосуванню з огляду на порушення Російською Федерацією державного суверенітету України, а отже, не є здійсненням Російською Федерацією своїх суверенних прав, що охороняються судовим імунітетом.

МЕХАНІЗМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБИТКІВ, ЯКІ ЗАВДАЛА ДЕРЖАВА-АГРЕСОР

Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 р. № 947
(у редакції від 02 вересня 2020 року)

Про затвердження Порядку надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій та розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, **спричиненої збройною агресією Російської Федерації**.

Відповідно до частини восьмої статті 86 та частини третьої статті 89 Кодексу цивільного захисту України Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити Порядок надання та визначення розміру грошової допомоги постраждалим від надзвичайних ситуацій та розміру грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією Російської Федерації, що додається.

МЕХАНІЗМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЗБИТКІВ, ЯКІ ЗАВДАЛА ДЕРЖАВА-АГРЕСОР

Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації» від 20 березня 2022 року № 326 затверджено відповідний порядок.

Визначення шкоди та збитків здійснюється окремо, зокрема, за таким напрямом як людські втрати та пов'язані з ними соціальні витрати – напрямок, що включає всі людські втрати (смерть або каліцтво цивільних осіб), що виникли в результаті збройної агресії РФ, а також витрати, пов'язані з призначенням різних видів державної соціальної допомоги та наданням соціальних послуг.

Визначення розміру шкоди та обсягу соціальних виплат, які забезпечуються відповідно до законодавства, у грошовій формі здійснюється згідно з методикою, затвердженою наказом Мінсоцполітики, за погодженням з Мінреінтеграції. Відповідальним за визначення шкоди та збитків за наведеним напрямом є Мінсоцполітики.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

На сьогодні на розгляді Верховної Ради України знаходяться два законопроекти щодо виплати компенсацій постраждалим унаслідок агресії Російської Федерації, а саме:

- 01.04.2022 прийнято за основу законопроект № 7198 від 24.03.2022 («Проект Закону про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації» (<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39283>), який чіткіше регламентує порядок виплати потерпілим компенсації за втрачене ними житло та поширює цей порядок на незавершені будівництвом житлові об'єкти);
- 18.05.2022 надано для ознайомлення законопроект № 7385 від 17.05.2022 («Проект Закону про відшкодування шкоди завданої потерпілому внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39602>), який, зокрема, передбачає створення спеціальної державної установи – Фонду відшкодування шкоди завданої потерпілому внаслідок збройної агресії Російської Федерації, який здійснює керівництво та управління системою відшкодування шкоди особам, яку їм було завдано внаслідок збройної агресії Російської Федерації, у тому числі, провадить акумуляцію та облік коштів наданих державі Україна на підставі міжнародних договорів (за рахунок заарештованих активів), здійснює виплати (відшкодування), готує документи та здійснює розрахунки для виплати, здійснює контроль за цільовим використанням коштів Фонду та інші функції, передбачені зазначеним Законом і положенням про Фонд.



Верховний
Суд

Дякую за увагу!
Разом до Перемоги!